

สารานุกรม ศึกษาศาสตร์

ฉบับที่ ๔๙ (ธันวาคม ๒๕๕๗)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ภาพปกจากเรื่อง สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก
(เจริญ สุวฑฺฒโน)

สารานุกรม

ศึกษาศาสตร์

ฉบับที่ ๔๙ (ธันวาคม ๒๕๕๗)

คณะผู้จัดทำ

เจ้าของ

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

วัตถุประสงค์

เพื่อช่วยเพิ่มพูน ขยายขอบเขต เพิ่มความรวดเร็วของการบัญญัติศัพท์ อธิบายความหมาย ของศัพท์ให้ทันต่อความต้องการและความจำเป็นในการใช้ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการ ศึกษา การค้นคว้า ตลอดจนการพูด การเขียนที่สามารถทำให้เข้าใจตรงกันได้

คณะกรรมการฝ่ายบรรณาธิการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์บุญศรี	ไพรัตน์	ประธานกรรมการ
นายวิสิทธิ์	โรจน์พจนรัตน์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา	ธรรมมา	กรรมการ
อาจารย์จรรุวรรณ	พลอยดวงรัตน์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พาสณา	จูลรัตน์	กรรมการ
อาจารย์โอภาส	สุขหวาน	กรรมการ
รองศาสตราจารย์วิญญา	วิศาลภรณ์	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุวดี	ภูประดิษฐ์	กรรมการ
อาจารย์วิรุพหิรัตน์	ไฉนจัน	กรรมการ
อาจารย์สุวรรณา	คล้ายกระแส	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ชูศรี	วงศ์รัตน์	กรรมการและเลขานุการ
อาจารย์วิไลลักษณ์	พงษ์โสภา	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวสมฤทัย	หัตถา	เจ้าหน้าที่โครงการ

โทร.(๐๒)๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๑๑๑๒๓

จัดพิมพ์โดย

บริษัท สำนักพิมพ์ พ.ศ. พัฒนา จำกัด เลขที่ ๑๒ พระรามที่ ๖ ซอย ๔๑ เขตพญาไท กรุงเทพฯ

รูปเล่ม สิทธิชนันท์ สกุลชัยศิริวิช

พิมพ์ที่

ธนชัยการพิมพ์ จำกัด ๔๘๐/๑ ซอยแสงสันต์ ถนนประชาอุทิศ แขวงราษฎร์บูรณะ เขต ราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร

สั่งซื้อได้ที่

โครงการสารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท ๒๓ กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ โทร. (๐๒)๖๖๔-๑๐๐๐ ต่อ ๕๕๐๘

หรือ (๐๒)๒๖๐-๓๖๓๘ และ (๐๒)๒๕๕-๓๘๘๗

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติการพิมพ์ โดยคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สารานุกรม ศึกษาศาสตร์

ฉบับที่ ๔๙ (ธันวาคม ๒๕๕๗)

บรรณาธิการแถลง

โครงการสารานุกรมศึกษาศาสตร์ ซึ่งริเริ่มโดย ศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี อธิการคนแรกของวิทยาลัยวิชาการศึกษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์สมควร อภัยพันธุ์ ขณะนั้น (ปี 2526) ดำรงตำแหน่ง คณบดี คณะศึกษาศาสตร์ ได้ให้การสนับสนุนทุกด้านอย่างเต็มที่ การดำเนินงานของโครงการ ในระยะแรกจึงมีความคล่องตัว ทำงานได้ฉับไว วารสารออกตามกำหนด คณะกรรมการวิชาแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม เมื่อศาสตราจารย์ ดร.สาโรช บัวศรี ถึงแก่อนิจกรรม จึงได้ยุบกรรมการวิชาการเหลือเพียงกลุ่มเดียว โดยมีศาสตราจารย์ ดร.จรรยา สุวรรณทัต เป็นประธานกรรมการ เรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน

ช่วงระยะเวลา 30 ปี ของโครงการสารานุกรมศึกษาศาสตร์ คณะกรรมการในสาขาต่างๆ ได้ล้าลับไปจากโครงการฯ มีจำนวน 10 ท่าน ดังนี้

1. ศาสตราจารย์ ดร. สาโรช บัวศรี
2. ศาสตราจารย์ ดร. อนันต์ ศรีโสภณ
3. รองศาสตราจารย์ ดร. เป็รื่อง กุ่มท
4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมควร อภัยพันธุ์
5. รองศาสตราจารย์วรวีทย์ วศินศราร
6. รองศาสตราจารย์สมบูรณ์ พรรณภาพ
7. รองศาสตราจารย์ ดร. โชติ เพชรชื่น
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์นัทสน์ คุรุการโกวิท
9. รองศาสตราจารย์พิชัย ศิริทัศนกุล
10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิสันต์ กฏแก้ว

ในกลุ่มของคณะกรรมการวิชาการ ได้ปรึกษากันหลายครั้งเพื่อขอให้ทางคณะศึกษาศาสตร์พิจารณาตั้งคณะกรรมการสาขาวิชา และคณะกรรมการวิชาการ โดย แต่งตั้งจากอาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์ และคณาจารย์จากคณะอื่นๆ ในมหาวิทยาลัย ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อร่วมมือร่วมใจกันสานต่องานของโครงการให้สำเร็จตามเป้าหมายซึ่งกำหนดไว้ คณะกรรมการหลายท่านได้ทำงานมาตั้งแต่เริ่มโครงการจนถึงปัจจุบันเป็นเวลานานกว่า 30 ปี ทางคณะศึกษาศาสตร์ได้แต่งตั้งให้อาจารย์รุ่นใหม่ได้เข้ามาดำเนินการของสารานุกรมศึกษาศาสตร์เพิ่มขึ้น เพื่อให้สืบต่อเจตนารมณ์ของท่านผู้ริเริ่มโครงการฯ ให้สำเร็จลุล่วงต่อไป

คณะกรรมการบรรณาธิการ

สารบัญ

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.....		5
การบริหารเชิงมนุษยสัมพันธ์	สำเร็จ บุญเรืองรัตน์	6
ระบบและการศึกษา.....	สำเร็จ บุญเรืองรัตน์	9
โรงเรียนนิติบุคคล	สำเร็จ บุญเรืองรัตน์	14
สาขาการศึกษาพิเศษ.....		21
เด็กพิเศษ.....	จรรยา ทะรักษา	22
แผนการให้การช่วยเหลือเฉพาะครอบครัว.....	ดารณี ศักดิ์ศิริผล	32
สาขาจิตวิทยา		42
สมองซีกซ้ายและซีกขวา.....	สุขวสา ยอดกมล	43
อุปนิสัย 7 ประการสู่ความสำเร็จ	อารี พันธุ์มณี	49
สาขาปรัชญาการศึกษา.....		56
การเรียนรู้จากการปฏิบัติ.....	สำเร็จ บุญเรืองรัตน์	57
การอาชีวศึกษา	สำเร็จ บุญเรืองรัตน์	60
สาขาวิชาสถิติและการวิจัย		68
สถิติ	สำเร็จ บุญเรืองรัตน์	69
สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน		80
การศึกษาแบบสเต็ม	กิตติชัย สุธาสิโนบล	81
เทคนิคการใช้คำถาม	กิตติชัย สุธาสิโนบล	95
สาขามุคคล องค์กรและสถาบันที่เกี่ยวกับการศึกษา		107
มูลนิธิเพื่อการศึกษาในพระราชูปถัมภ์		
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี.....	ชนิกา ตู้จินดา	
.....	ศรียา นิยมธรรม	108
ศูนย์ศิลปปัสรินทร	เฉลียว พันธุ์สีดา	115
สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก	อัญชลี สุตธรรม	122
แนะนำผู้เขียน		138